

KÁRPÁTI LAPOK

A turistaság, a honismeret és a természetvédelem terjesztésére
Kiadja a Magyarországi Kárpát Egyesület

Szerkesztő: Nagy Péter, peter.nagi@t-online.hu

Internet: <http://www.karpategyesulet.hu>

Postacím: 1244 Budapest, Pf.: 800.

Rendhagyó elnökválasztás az MKE-ben

Nyári gerinctúra az Alpokban

XXII. TEDOT

Gerincvándorlás a Fogarasi-havasokban I.

Rendhagyó, rendkívüli közgyűlés a Magyarországi Kárpát Egyesületben

Elközelgett az a nap, mikor a Magyarországi Kárpát Egyesület az 1991-es újjáalakulása után előbb tiszteletbeli elnök, majd 2002-től (?) elnöként tevékenykedő Jeszenszky Géza, megtisztelő külügyi megbízatása miatt önként lemondott elnöki tisztségéről. Új elnököt választani az aktív MKE választótagok összejöttek a Szén-patak völgyében található Kárpátok házánál. 2011. szeptember 3-át írunk.

Valami, különös feszültség vibrált a levegőben. A korábbi elnök – és vezetőségi tagok választásával ellentétben, mikor is lasszóval sem lehetett ellenjelöltet fogni, most három jelölt is akadt. Egy, akit hetekkel korábban Jeszenszky Géza elnökünk kért fel a munka folytatására; egy akit fáradságos munkával Bánhidi Attila később maga Jeszenszky Géza is! győzködött arról, hogy bár nem volt tagja az egyesületünknek, vállalja el a megüresedő tisztséget, valamint, volt egy önjelölt, aki korábban hol részt vett az elnökség munkájában, hol inkább eltávolodott a meddő csatározásokat látván – attól. Valamiért, hirtelen fontos lett aktívvá válni jelöltek, jelölők és a választásra jogosultak részéről. Az MKE olyan fordulóponthoz érkezett, amikor érdemben változtatni lehet a dolgok menetén. Leginkább Bánhidi Attilán volt érezhető az izgalom, mint a menyasszony, ki a menyegzőjére készül. Régóta nem elnök, sem vezetőségi tag, mégis akként viselkedett. Ő is a közgyűlés meghirdetett kezdése előtt negyed órával érkezett meg a helyszínre. A rendes tagság, már órákkal előbb megérkezett és várakozott. Kíváncsian vártuk az ismeretlen, a teljesítmény túrákon már többször látott, néhány napja az egyesületünkbe is belépett elnökjelölt tizenegy gyermekes családapát Wehner Gézát. A közgyűlés 18 órára volt meghirdetve. Ő és baráti köre negyed hét tájban érkezett meg. Majer Zsuzsi titkárunk ügyesen, gyors munkával regisztrálta az újonnan belépő, égből pottyant, lelkes tagokat, és szedte be tőlük a tagdíjakat, hogy már azon a közgyűlésen is szavazhassanak, amiről negyed órát késtek.

A heterogén tagság egyre csüggedtebben várta Jeszenszky Géza elnök urat. Percről percre

megalázottabbnak éreztük magunkat. A rendkívüli közgyűlésünk az elnök távolléte miatt nem kezdődhetett meg, bár amikor Bánhidi Attila jelöltje és a biztosan rá szavazó új MKE tagok készen álltak le-sújtani, Attila még elnök nélkül is kész lett volna a közgyűlést megnyitni. Többünkben felmerült, hogy Bánhidi Attila mit nyűzsög annyira, hiszen a levezető elnöki munkával senki sem bízta meg. Az látható volt, hogy nem fogjuk tudni megakadályozni abban a szándékában, hogy ő legyen a levezető elnök. Nem is sikerült. Vesztettünk megint.

Negyednyolc múltott, mikor másodmagával megérkezett Jeszenszky Géza. Munkatúrát írt ki a közgyűlés napjára. Kellemeset a hasznossal! Minden tisztelem az Elnökünknek, aki magas társadalmi rangja ellenére is fáradhatatlanul tisztogatja a börtönöket, pilisi sí- és turista utakat. Én magam is több alkalommal vehettem részt nagyszerű, baráti hangulatú munkatúráin. Én magam is vallom – hirdetem, hogy annyi szépet kaptam az erdőktől, hegyektől, túratársaimtól, hogy néha munkatúra keretén belül, vissza is kell fizetnem belőle valamit. Bizony – bizony! Tartozunk. A tartozásunkat pedig fizetni kell! Az erdőnek, a hegyeknek, a folyóknak (a Dunának... ez a mi munkánk és nem is kevés...), mégpedig örömmel! Abban, hogy a Csóványosról kerülő úton érkeztek a házhoz, nem a rövidebben, hogy esetleg a kiírt időben megkezdhesük a rendkívüli gyűlésünket, a munkától távol maradó tagság büntetését éreztem ki. Szavak nélküli beszélgetés. Vagy értjük, vagy nem.

A rendkívüli közgyűlésünket végül is Bánhidi Attila vezetésével, elnökletével kezdtük meg. Elnöki beszámoló az áprilistól napjainkig eltelt időszakról, nagyobb kerékpár, kajakos, gyalogos és hegymászó túrák vezetőinek beszámolója a fontosabb eseményekről. Kárpátok háza múltja, jelene, jövője. Távban Galgóczi Csaba aggregátora (áramfejlesztője) duruzsolt, adta a világításhoz az áramot, az egyre növekvő feszültséget pedig a rendkívüli helyzet.

Megkérdőjelezhettük Bánhidi Attila levezető elnöki státuszát. Maradt a helyén, az elnöki asztal

közepén. Megkérdőjelezhattuk Wehner Géza jelölhetőségét az MKE elnöki tisztére, a jelölőjéről úgy pattantak le az érveink, mint viaszos vászonról az esőcseppek. Megkérdőjelezhattuk a frissen belépők szavazati jogát – megkérdeztük – tagdíjat fizettek, szavazhattak. Megkérdeztük, hogy miért kell nekünk egy idegenlégős? Az asztalnál ülő elnökök és a jelölt az egyesületekre titkon leselkedő hurrikánra, tájfunra, cunamira megfelelő módon reagálni tudó vállalkozót látták benne. Jeszenszky Géza első jelöltje Szócs Ernő és az önjelölt – egyébként a PKE teljes tagságának támogatását élvező Mályi József, Wehner Géza mellett szóló ólom súlyú érvekkel látszólag esélytelenül szállt ringbe. A szavazás kétkörösre sikerült. Az első körben Szócs 21, Wehner 13 és Mályi 13 szavazatot kapott. Így, egyikük sem szerzett abszolút többséget. A második fordulóban Mályi visszalépett Szócs Ernő javára, aki ezután meggyőző fölényrel győzött. Első kicsike győzelmünk Bánhidi Attilával szemben.

A megüresedett további két „elnökségi tag” helyekre négy jelölt akadt.

Stauróczky Tamás, aki fáradhatatlan gondnoka a Kárpátok házának.

Galgóczi Csaba, aki csendes, folyamatos, hozzáértő munkával a ház gépészeti munkáit látja el. Wehner Géza, aki vállalta, hogy ha elnök most nem is lehetett, hozzáértésével, kapcsolati tőkájával, mint elnökségi tag – segíteni fogja a Magyarországi Kárpát Egyesület munkáját.

Mályi József, aki többször is volt már ezen a poszton, ami korábban (sport) alelnöki névre hallgatott.

Az elnökségi tagok megválasztási versenyéből Mályi József 34, Wehner Géza 21 szavazattal került ki győztesen. Stauróczky Tamás 17, Galgóczi Csaba 12 szavazatot kapott. Az utóbbi kettő alulmaradását kissé sajnáltam, mert valóságos, eredményes munkát végeznek az egyesületben.

Viharos, izgalmas közgyűlés volt. Alig akadt kérdés, amiben egyhangú szavazat született volna. Végre! Végre valahára többen is jelentkeztek az elnöki fáradságos munkára. Az elnöki munka fizetés nélküli, társadalmi munka, teljes anyagi felelőséggel fűszerezve. Az elnök az ügyvezető alelnök (Lehotzky Gyula) és a titkár (Majer Zsuzsa) hordozza vállain leginkább az egyesület terhét, búját, baját, bánatát.

Feladatunk lesz bőven. „Rendezni végre közös dolgainkat”... Nem szabad megfélemleni arról, hogy az egyesületünket Magyarországi Kárpát Egyesületnek hívják! Némi-nemű közünk van a Kárpátokhoz, a gyalogos-hegymászó turista múlthoz. A múlt kötelez, máskülönben csak bitorolni fogjuk a Magyarországi Kárpát Egyesület nevét!

Ami pedig a mostani elnökjelöléssel, új tagok botrányos beléptetésével kapcsolatos, abból nem kéne rendszert csinálni, mert a következő hasonló akciót az egyesület már nem fogja túlélni!

Utóirat:

A Magyarországi Kárpát Egyesület egy befogadó egyesület. Mint minden polgári egyesület Magyarországon, az MKE is örömmel fogadja az újonnan érkezőket és mi sem szoktuk megkérdezni „hát téged ki küldött”. Örülünk mindenkinek, aki építeni igyekszik. Általában örülünk az újonnan érkezőknek is. Én a magam részéről remélem, hogy ejtőernyőseink nem csak a rendkívüli közgyűlés idejére léptek be az egyesületünkbe, hanem itt is maradnak. Együtt barangolhatunk szerte a Kárpátokban, sokfelé a világban, együtt örülhetünk a természet szépségeinek.

Ez úton, kérek (kérünk) elnézést Wehner Gézától és barátaitól a heves támadásunk miatt. Nem az ő személyüknek szólt, hanem a mikénttel, a hogyannal és annak világosan látható céljával nem voltam(tunk), vagyok(unk) kibékülve. Ez így nem általános, ez így nem szokás, ez csak a mocsok politikában ismert jelenség. Nem a személyükben kívántam támadni önöket, bár, mint magam is a lélek templomára figyelő ember, hasonló ejtőernyős akcióra „kemény fej ide vagy oda, nem voltam sohasem kapható”. Remélem, nem is leszek!

Mályi József, MKE

Elnök:
Szócs Ernő
Ügyvezető alelnök:
Lehotzky Gyula
Elnökségi tagok:
Mályi József, Wehner Géza
Titkár:
Majer Zsuzsa

Nyári gerinctúra az Alpokban (Schladminger Tauern)

Évek óta vágytam egy olyan Alpok túrára, ahol virágokkal teli hegyoldalakon, kitapszott ösvényeken, egy könnyűcske hátizsákkal bandukolhatok úriasan háztól házig. A könnyűcske kicsike hátizsákomban társasutazáson venne részt a fogkefém a bankkártyámmal. Még erős vagyok, még fiatal vagyok, ej – ráérünk arra még!

Vámos Laci a nyáron a Pamírba vitte a csapatát. Gondoltam, én is beférek a sok jó, harcedzett túrartársa közé. Időben, jó másfél évvel korábban szóltam Lacinak, hogy mennek velük. Örömmel fogadta a részvételi szándékomat. Az álmodozást, a tervezgetést, a futással való felkészülést, szinte azonnal megakasztotta egy súlyos balesetem. Leestem egy lépcsőn, térszalagszakadásom lett. Abból kigyógyulni, azt követően futással felkészülni, alig látszott lehetségesnek. A magyar egészségügy malmai lasan örültek, a betegek meg – megőrültek. Az eseményeket, kezeléseket, műtétet maszek orvossal, magán kórházban siettettem. Télen már egészen jól jártamkeltem, de még nem bíztam a lábamban. Tavasszal a hargitai sítáborban, a sérült térdemet gyakorlatban is kérdezgettem: mit szólna egy Pamír kiránduláshoz, egy hétezer csúcshoz? Gyors válaszában felelt: Nem, nem engedlek a Pamírba. Maradt hát a fogkefés – bankkártyás társasutazás.

A Pestkörnyéki Kárpát Egyesület, közelebbről Vámos Laci és Mérai Robi által szervezett egy hetes Alpok túrára július 30-án a délutáni órákban gyülekeztünk a Daschtein-hegység lábánál lévő radstadi kempinben.

Résztevők:

Mérai Róbert, túravezető

Doma Petra, Doma György, Gáfor Margit, Végb Péter dr., Reszegei Ágnes, Vámos Péter, Vásári Lajos, Ablonczy Eszter, Domokos Attila, Domokos Tímea, Horváth Márta, Szeiferné Vámos Gabi, Tóth Erzsike, Straub Gyula, Mályi Márton, Mályi József, Victor Mónika, Szebik Huba, Kósa Katalin, Fehér Kata, Cserkúti Károly, Molnos Vilmos.

Bús, borongós volt az éjjel, még esett is az eső. Reggelre az eső elállt, de még vastag felhők takarták el a Napot. Busszal utaztunk Oberntauern hegyi falucskáig. Télen a szőlők paradicsoma, nyáron szinte teljesen néptelen, legalább is esős, borús kora reggelen. Rövid térképészkedés, útkeresés után Robi elindult a menet élén, mi a siserehad utána, szépen libasorban. Voltak akik – mint korábban magam is – versenyt futottak az idővel, a tagságot alaposan leszakítva kilométerekkel az élen izzadságukban feredöztek. Néha meg – megálltak, hogy a sor végén kullógókat bevárják. Robi kérése volt, hogy valaki erős ember maradjon hátul a gyengébbekkel. Én magamat elég erősnek éreztem ahhoz, hogy legutolsó lehessenek. Alkalmam volt vigyázni minden lépésemre, vigyázni a térdemre. Volt időm bőven, minden lépésemet megtervezni, szabályosan kivitelezni. Vigyáznom kellett arra is, hogy a bakancsom, idő előtt ne törje fel a lábam – ahogy szokta volt. Magányos túráimon hol magamban, hol hangosan verseket szoktam szavalni, már amit tudtam, azt a keveset. Szegény hátra maradt túrartársaim, most a fák, bokrok, réti virágok, útszéli kövek mellé sorakozva, kénytelenek voltak szavalataimat élvezni. Két lehetőségük volt. Vagy szaporazzák lépteiket, megelőzik az előttük haladó társukat, ezután ők élveznék tovább bársonyos hangomat, vagy mégjobban hátramaradnak. Az utóbbi nem jött be, mert akkor én is lassítottam a tempómat és még több vers elmondására jutott idő. Szegény Kósa Kati a második túranap reggelén, az Ignatz Matitis Hüttében eltöltött éjszaka után, inkább feladta a túrát és visszautazott a radstadi kempingbe. A második túranapon tehát egy újabb áldozatom botorkált körül-köre hegyre fel, völgybe le, mellettem. A versenylovat reggelizett csapattól nagyon lemaradhattunk, mert ebédnél Fehér Kata egy skicctérképet kapott, hogy hol lehet legkönnyebben lejutni az első buszmegállóig és mikor mennek onnan a buszok Radstadt felé. Kata nagyon élvezhette szónoklataimat, mert hatalmas hátizsákját hordozva, kínzó fájdalmait viselve, derekasan inkább a továbbhaladást választotta. Gyönyörű időben cso-

daszép tájakon lépkedtünk kőről-kőre. Itt-ott még virítottak az én szerelmes havasszépe virágaim a rododendronok. Mindig elvarázsolnak, mikor július közepe-vége felé pirosra festik a zord alpesi hegyoldalakat. Kicsi Marci fiam a csapat közepe táján ismerkedett a magashegyi tájakkal. Egy magamfajta apának nagy öröm, ha csemetéje részese lehet annak a csodának, amit hegymászásnak hívnak.

A következő, harmadik túranap igen könnyűnek ígérkezett. Csak egy magasra szökő hágó megmászása várt ránk, a bátrabbaknak alternatív programként még a Schladminger Tauern legmagasabb csúcsa 2862 méter magas Hoch... valami. Mérái Robi alaposan felkészült a túrára, nekem nem volt gondom vele, így csak nagyrítikásan jegyeztem meg a környék fontosabb, nevezetesebb pontjait. Ott egy magas hegy és az még nem a Hoher Daschtein, úgyhogy nem érdekes.

A nyeregbe egyre meredekebb és keskenyebb ösvény vezetett. Némely túratársnál már jelentkeztek a tériszony jelei, tünetei. Végre, valahára én is felértem a Gollingscharté-ba. Gyönyörű kilátás két oldalra is. Többen vártak rám, mint a tapasztalt hegymászóra, biztos, ami biztos, menjek fel velük a Hochgollingra. Az az illúzió, hogy a háztól-házig Alpok túrán a hátizsákomban kergetőzni fog a fogkefém a bankkártyámmal, már a túrahét első pillanatában szertefoszlott. Erre a könnyű túrára is legalább 20 kilós zsákkal indultam el. Tanfolyamokon tanítani szoktam, hogy ha valaki magashegyen akár egy-két órás túrára indul, mit vigyen „kötelező minimálfelszerelésként” magával a hegyre. Kis zsákok nem voltak nálunk, a nagyokat nem akartuk magunkkal vinni vagy megbontani, ezért a két órás útra, semmit sem vittünk magunkkal, csak azt, ami rajtunk volt. Még ittam egy korty vizet, a többi italomat a zsákomban hagytam. Jó lesz ez akkor is, mikor visszatértem.

Hatan indultunk fel. Tóth Erzszi, Szebik Huba, Domokos Attila, Cserkúti Károly, Molnos Vili és én.

Gyönyörű, napfényes időben kapaszkodtunk fölfelé. Kövekkel kirakott kicsike ösvényen haladtunk. Ha akadt egy-egy kisebb felszökés, én mint a főgurú, tanígtattam, hogy hogyan kell „gazdaságosan” át-mászni azokat. Amikor az út kezdett egyre nehezebbé válni, Tóth Erzsike a visszafordulás mellett döntött. Az út legnehezebb részén, jobbnak láttuk visszatérni

a hegymászók kitaposott ösvényére. Sikeresen lejutottunk mindannyian. Amikor mindenkit biztonságban tudhattam, a legutolsó társamat is, mivel hirtelen elfáradtam, leültem pihenni. Húsz-harminc méterre lehettem a csúcstól. A fáradságból rosszul lettem. Hirtelen szaporábban kapkodtam a levegőt, és majd kiugrott a helyéből a szívem. A végtagjaimon előbb a zsibbadás jelentkezett, majd nagyon erős görcsölés. Tudatában voltam annak, hogy ez most nem egy szokványos elfáradás. Bizony-bizony kissé megijedtem. Amíg az erőmből telt, gyorsan befeküdtem két szikla közé, ha rosszabbodna a helyzet, eszméletvesztés miatt, le ne zuhanjak a hegyoldalból. Próbáltam kiabálni a társaimnak. Nem hallották meg. Valahogy előkörtörtam a zsebemből a bírósípot, azzal adtam le vészjelzéseket. Azt már meghallották. Gyorsan visszatértek hozzám a közeli csúcstól. Előbb havat hoztak, hogy a kiszáradt számba folyadék kerüljön. Karcsi és Attila megfogták a jéghideggé vált kezemet. Fantasztikus élmény volt, ahogy a kezükön keresztül felém áramlott valami titkos energia. Pár perc alatt jobban lettem. Nem tudom, hogy mi történt velem, de azt tudtam, hogy nagyon gyorsan le kell mennünk a többiekhez a nyeregbe. Ahogy csak bírtunk, igyekeztünk lefelé. Kb. kétszáz méter szintet vesztettünk, mikor kezdődött minden előről. Mindannyian úgy gondoltuk, hogy ennek már a felese tréfa. Szebik Huba ifjú tagtársunknál éppen volt egy mobiltelefon. Jól beszélt németül, a hegy oldalában rohagálva, próbált kapcsolatba lépni a helikopteres hegyimentő szolgálattal. Minden követ megmozgatott. Hívta a nemzetközi 112-öt, hívta az édesapját, mindenkit, akit lehetett. Osztrákok is érzékelték a helyzet komolyságát, ők is mentést kértek. Rövid időn belül megérkezett egy szép sárga helikopter. Égből pottyant orvos, vákumágy, sétarepülés, kórház, infúzió, vérvétel, ultrahang, mindenki mindenkinek előre köszönés, két ember egy váróban – gyors vizsgálatok, bőséges vacsora, reggeli, ebéd, magyar orvos. Semmi irat nem volt nálam, mert mindenem (Alpenverein igazolványom, útlevelem, egészségügyi kártyám, mobiltelefonom) a hágóban maradt a hátizsákomban.

Tanulságok:

Bármi van is, a kötelező minimálfelszerelés nélkül, magashegyen nem szabad még néhány órának

igérkező túra sem elindulni. Ez egy max. két öklömmnyi csomag, melyben víznek, kicsike csoki vagy cukorka, szél álló öltözé – mely megvédhet a hirtelen szélről, lehűléstől, elemlámpa, feltöltött, de kikapcsolt állapotban lévő mobiltelefon, személyes iratoknak kell lennie. Ha van, akkor mindig legyen nálunk az Alpenverein igazolványunk és az Európai Egészségbiztosítási Kártyánk. Az EU kártya ingyenesen kiváltható (Bp. XIII. ker. Teve utca 1.) mindazoknak, akik egyébként hazai Társadalombiztosítási kártyával is rendelkeznek. Ha nincs EU Egészségbiztosítási kártyánk, akkor egy esetleges külföldi kórházlátogatás sok pénzbe kerülhet. Az osztrák hegymászó igazolvány (Alpenferrein) a fenti turistaházakban kedvezményes szállást biztosít és még némi balesetbiztosítást is tartalmaz. A mostani eseténél, nagyon hasznosnak bizonyult a bírósípom, mely előkészítve a zsebemben, kézügyemben volt. A síp és

az elemlámpa- fejlámpa nagyon hasznos kellék lehetnek fény és akusztikai segélykérő jelek leadásakor.

Egy nap szanatóriumi ellátás után, Horváth Mártival az élen, Vámos Gabi, Victor Mónika és Mályi Marci fiam kiszabadított a schladmingi evangélikus egyház által működtetett kórházból. Az idei Alpok túra mindannyiunk számára véget ért. Az idő is elromlott, másnap már mindenki a radstadi kempingben találta magát. Szerencsére, egyébb kellemeden esemény nem történt. A jó hangulatú túra véget ért.

Ezúton modok köszönetet Cserkúti Károlynak, Molnos Vilinek, Szebik Hubának, Domokos Attilának az életmentő munkájuknak, Horváth Mártinak, Vámos Gabinak, Marci fiamnak és Victor Mónikának a sikeres kórházból való kimentő akciójukért. Mert mindenütt jó, de legjobb a barátok közt!

Mályi József, MKE

Megnyertük a TEDOT-ot!

XXII. Természetjáró Gyermek és Diákok Országos Találkozója Sárospatak, 2011. július 3-8.

Ezúttal az ország északkeleti szegletébe utaztunk el, hogy a „Bodrog parti Athénban” mérjük össze tudásunkat más megyék hasonló érdeklődésű fiataljaival. A találkozót többhetes felkészülés előzte meg, Bianka az összes netre feltett elméleti feladatsort megoldotta, kinyomtatta, rávette tanulásra a többieket, így sokat tett a versenyszám eredményességéért.

3-án délelőtt érkezünk meg szálláshelyünkre, a Tengerszem Kempingbe, s az időt kihasználva a városban gyakorló feladatsort oldott meg a csapat. Visszaérkezve kicsomagoltunk, közben elromlott az idő, a megnyitót már esőben tartották. Itt kapta meg Bianka a legjobb netes feladatmegoldónak járó értékes könyvjutalmat.

Az éjszakai verseny szakadó esőben 8, 50-kor kezdődött menetidő számításos feladattal, majd másfél km gyaloglás következett a térképra jítig. A verseny érdekessége, hogy 10 000-es méretarányban összedolgozták a turista és a tájfutó térképet. A pálya turista térképen indult, majd a Tengerszem közelében átlépett tájfutóra, ahová a pontok többségét kihelyezték. A lányok 9, 41 km-es légvonalatávú pályán versenyeztek, négy pályaszakaszon 26 ellenőrző pontot felkeresve. A pálya 2. szakaszáról kettő bója eltűnt, ezek keresésével tetemes időt veszítettek, így már világosan, hajnali 4 óra körül igen sárosan, fáradtan és kissé letörtén érkeztek be. Más csapatok sem jártak jobban, az utója reggel 8 körül sántikált be, miután a rendezők a Rákóczi-fa környékén megtalálták őket. Szerencsére a rendezők megértők voltak, kivették az értékelésből az eltűnt pontokat, törölték a szakasz időhíbat, így 10 hibaponttal 2.-ok lettünk, megszereztük első kupánkat. A versenyszámot a nemzetközi tájfutó versenyeken is szereplő ajkaiak nyerték.

Éjszakai verseny eredménye:

		<i>időhiba</i>	<i>feladathiba</i>	<i>összesen</i>
1. PÁ	Kórház SE, Ajka	1	0	1
2. Serény Múmiák Klubja	Kárpát Egyesület, Eger	10	0	10
3. Csírák	Piarista Gimn. Szeged	14	0	14

Délelőtti ébredés után az elméleti anyag átisméltése következett, majd 14 órakor kezdetét vette az elméleti verseny. A csapatok színes képekkel nyomtatott feladatsort kaptak, melynek főbb témái: nemzeti parkjaink címerei, zempléni várak, térképjelek, híres magyarok, növény és állatismeret, turista történelem, túrakiírás készítése. Csapatunk – hála az alapos előzetes felkészülésnek – ismét jól szerepelt, a rendezőknek kifejezetten tetszett a túrakiírásuk. Csupán Kaposvár előzött meg bennünket, így a csapat újabb kupával gyarapodott és átvette a vezetést az összetettben.

Elméleti verseny eredményei:

1. Vészbejárat	KE Gyakorló Gimnázium, Kaposvár	164 pont
2. Serény Múmiák Klubja	Kárpát Egyesület, Eger	161, 5 pont
3. Csírák	Piarista Gimn. Szeged	152, 5 pont

Délután diákjaink olimpikonokkal találkoztak és beszélgettek.

A sikereken való felbuzdulásunkat a szerda reggel szakadó eső lombozta le, de mire kiszállítottak bennünket a Bányi-nyeregbe, az erdészházhoz, kisütött a nap. Itt a Sárospatak SE túráversenyzői, Jármű Pista és Török Zoli, mint rendezők vártak minket. A versenypályára 2 térképet kaptak a csapatok: A pálya 1-8. ellenőrző pontig tájfutó, 9-13 pontokig pedig turista térképen haladt, a csapatok a pálya 2. részét a minta turista térképről rajzolták át az ellenőrző pontokat a saját nyers térképükre. 10 km-es pálya 500 m-en emelkedett, számos feladat tette érdekessé, többek között iránymérés, távolságmérés, szerkesztés, irányfűsű, távolságmérés, Zemplén toto. Utakon, erdőben mindenütt sár, többsávos pocsoltyák. Csapatunk kissé elszőszölte az időt a rajtban, így erős tempót diktált a pályán, a feladatmegoldásra kapott 5 perccel szűkösnek érezte. A nagy sietés miatt egyszerűen nem vették le az 5. pontot, az ezért kapott 100 hibaponttal kerültek a 2. helyre, Ismét nyertek egy nagyon szép kupát, tovább növelték előnyüket az összetettben.

Nappali verseny eredményei:

		<i>időhiba</i>	<i>feladathiba</i>	<i>összesen</i>
1. IFU	Ifjúsági Unio, Szekszárd	4	101	105
2. Serény Múmiák Klubja	Kárpát Egyesület, Eger	4	121	126
3. Vészbejárat	KE Gyakorló Gim. Kaposvár	6	150	156

Szerdán rendezték meg a számunkra legrizikósabb versenyszámot, a városismeret. A rajtot a kempingtől 800 m-re lévő Huszár panzió parkolójába helyezték ki, rajtolás közben visszatért az eső, mely előző nap reggel már átvonult felettünk. Egyre jobban esett, a rendezők gondolkodtak a verseny leállításán és a versenyszám törlésén, de szerencsére később csendesedett az égi áldás. Amíg a kísértők a várat (a Vörös-torony beázások miatt korlátozottan látogatható) és a közeli borospincét látogatták, a versenyzők a feladatlapot próbálták az esőtől megvédeni. A rendezők ügyesen kitalálták, hogy két szakaszra osztották a versenyt, a két kategória fordítva kapta meg a feladatsort felét, így az azonos településről érkezettek nem tudtak egymásnak segíteni. Lányaink optimistán érkeztek be a kempingbe, először sikerült a feladatlapot teljes mértékben megoldaniuk. A rendezők szorgalmasan javítottak, számunkra igen örömteli eredmény született s újabb kupával gyarapodtunk.

Városismereti verseny eredményei:

1. Serény Múmiák Klubja	Kárpát Egyesület, Eger	199 pont
2. Vészbejárat	KE Gyakorló Gim. Kaposvár	195, 5 pont
3. Csírák	Piarista Gimnázium, Szeged	193, 5 pont

Míndez azt jelentette, hogy a sárospataki, 22. alkalommal megrendezett találkozót a Kárpát Egyesület, Eger 4 fős leány csapata nyerte.

A csapat tagjai: *Skovrán Brigitta, Fónagy Vanda, Kiss Judit, Nagy Bianka.*

A Serény Múmiák Klubja (KEE) csapat tagjai:
*Skovrán Brigitta, Fónagy Vanda,
 Kiss Judit, Nagy Bianka.*

A fődíjat Dúró Imre a Magyar Természetbarát Szövetség igazgatója adta át. A Természetjáró Fialatok Szövetségének elnöke felkérte Lehoczki Zoltánt, a Gémes TE elnökét a következő találkozó rendezésére. Eszerint a jövőre Balatonalmádiban találkozunk. Az eredményhirdetést később tartó koncert és ünneplés követte.

Összetett eredmények:

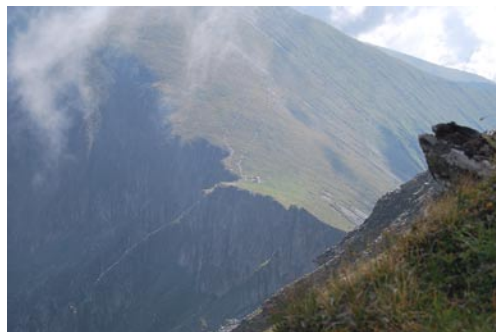
1. Serény Múmiák Klubja	Kárpát Egyesület, Eger	7 helyezési szám
2. Vészbejárat	KE Gyakorló Gim. Kaposvár	14 helyezési szám
3. Csírák	Piarista Gimnázium, Szeged	15 helyezési szám
4. PÁ	Kórház SE, Ajka	21 helyezési szám
5. Süni	Petőfi Gimnázium, Budapest	25 helyezési szám
6. IFU	Ifjúsági Unio, Szekszárd	26 helyezési szám

Péntek délelőtt elbúcsúztunk a rendezőktől, a barátoktól, Sárospataktól, mely méltó volt nevéhez. Jól szervezett találkozón vettünk részt, ahol a versenyszámokat szakszerűen rendezték meg. Mint a csapat kísérlője, szívből gratulálok a lányoknak a nagyszerű eredményhez!

Benkó Zsolt, KEE

Egy hét a Kárpátok Királynőjében

Gerincvándorlás a Fogarasi-havasokban

„Három lépés a halál” nevezetű taréj, amely a Sárkány-kapuhoz vezet

I. rész

Eddigi és valószínűleg az ezt követő túráink közül is a legjobb, leglátványosabb, legszebb, de a legnehezebb, legfárasztóbb, a legkitettebb helyeket érintő túra volt az augusztusban rendezett Fogarasi-havasok gerincvándorlás. Ez a hegységnev számunkra is egyet jelent most már a Kárpátok-hegységrendszerének „leg”-jével, a „Kárpátok Királynőjével”.

Immár harmadik éve, hogy augusztus közepén vagy szeptember elején felkeresünk egy hegységet a Kárpátokban. Már tavaly is terveztük, hogy a Radnai-havasok után a Fogarasi-havasokat fogjuk meghódítani, de végül az időjárás közbeszólt. Így lett belőle Kelemen-havasok, és egy remek tanulóterep, ahol elkövtünk azokat a hibákat, amelyeket el kellett. Az ott szerzett tapasztalatok nagyon hasznosnak bizonyultak az idei túra során.

Ennek tudatában indultunk hát neki – bő év kutakodást, szervezést követően - a Dél-Kárpátok óriásának. Az előkészületek során számos élménybeszámolót olvastunk el, képgalériát elemeztünk ki. Figyeltük az időjárás változását és a webkamerák képeit.

1. nap (péntek, augusztus 12.)

Augusztus 12-én hajnali fél négykor egy reményekkel teli kis csapat találkozott a Hősök terén, Budapesten. Nyolcan indultunk ekkor: Simó Réka, Vargyas Brigitta, Ádám József, Bede Máté, Csányi Miklós,

Szabadság szobor

Nyikos András, Pánovics István, Miklós Gábor. A csapat kilencedik tagja – Sebő Ákos – később csatlakozott hozzánk, ami önmagában is egy külön történet.

Első megállónk a kora reggeli órákban Aradon volt. Kisétáltunk a Deák Ferenc utcán (ma Strada Mihai Eminescu) a régi Tűzoltó térre a Szabadság-szoborhoz. Majd egy kávé erejéig és egy kis rögtönzött városnézésre indultunk a Pékár Ferenc tervezte Városházához és a Színházhoz a régi Andrassy téren (Bulevardul Revoluției), amelyben egykoron Déryné Széppataki Róza is fellépett.

Két autóból álló konvojunk következő megállója Marosillye (Ilie) volt, ahol 1580-ban Bethlen Gábor, Erdély legjelentősebb fejedelme született. Örömmel tapasztaltuk, hogy a Dévai Szent Ferenc Alapítvány milyen szépen felújította és gondozza ma is annak a várnak a bástyáját, amely a „szülőháza” volt a nagy fejedelemnek. Két kedves fiatal lány fogadott minket, akik körbevezették

a kis csapatot a bástyában berendezett tárlaton.

A kiállítás nagyon igényes és tartalmas, mindenki számára jó szívvel ajánljuk, aki az Arad - Déva útvonalon jár. A kiállítás az Erdélyi Fejedelemség, Bethlen Gábor és a marosillyei vár történetét dolgozza fel, amelyet egy, Bethlen Gábor idejéből származó zászló is kiegészít. A bástyát érdemes körüljárni; egyrészt a falon található 1909-ből származó emléktábla, a kopjafa, de a várudvar végében tovasuhanó Maros folyó miatt is.

Bethlen Gábor szülőháza

Utunkat folytattuk Déván (Diemrich, Deva) és Piskin (Simeria) keresztül Vajdahunyadra (Eisenmarkt, Hunedoara). A szép augusztusi időben előttünk a Retyezát vonalai nyújtózkodtak. Azt hiszem, a jövő évi túránknak meg is van az egyik célja.

Vajdahunyadon egyszerre örülhet az ember és lehet szomorú. Örülhet, mert az egyik, ha nem a legjelentősebb gótikus várkastélyunkat lassan de biztosan renoválják, a kastély körüli területet rendezik. Ugyanakkor

Vajdahunyad vára

szomorúak is lehetünk, mert az egész kastély története hozzánk, magyarokhoz kapcsolódik, viszont erről nem sok minden jelenik meg az új, kétnyelvű (román-angol) tájékoztatókon. Márpedig a látogatók több mint fele magyar, ha a falakra tekintünk, ott a liliosos, hollós és oroszlanos címereket találjuk, márpedig az Anjouk, a Hunyadiak és a Bethlenek sem voltak kifejezetten románok. Bántónak érezzük azt is, hogy Hunyadi János következetesen románul jelenik meg, mint Ioan de Hunedoara. Úgy gondolom, hogy illene megbecsülni és meg tisztelni azt a népet, legalább a saját nyelvén elhelyezett tájékoztatókkal, amelynek fiai építették és

építették e falakat, és a jelenkorban a legnagyobb számban látogatják a várkastélyt.

Vajdahunyadról visszatértünk Piskire és keletre, Szászváros (Bros, Orăștie) és Szászsebes (Mühlbach, Sebeș) felé vettük az irányt. Sebesen kezdődik a szászok világa, vagyis már csak emléke annak, amit e kicsiny, de nagyon szorgos német nemzetiség felépített a nekik jutó nyolcszáz év alatt. Erdélyt szerető emberek körében már-már közhely, de mégis úgy gondolom, meg kell róluk is emlékezni, mert olyant alkottak a rendelkezésre álló idő alatt, ami ma is turisták ezreit vonzza, többek között a brit trónörökösöket is (sőt az UNESCO is felvette a védettséget élvező értékek közé a szászok épített örökségét). A gótikus erődtemplomok, a színes, de zárt utcafrontok, mind a mai napig rendezettséget, takarékoságot sugalmazó porták szerves részei Erdélynek.

De meddig marad ez így, és maradhat-e, megmaradhat-e, ha egyszer azok, akik mindezt elérték, már nem művelik a Királyföld és a Barcaság földjeit? A szászok szempontjából a 25-ik órában vagyunk. Vannak még páran, de szinte már csak az idősek maradtak. Érdemes még most elmenni a Szászföldre, mert lehet már jövőre nem lesz senki közülük, aki még el tudná énekelni a „Siebenbürgern, süsse Heimat” szász himnuszt.

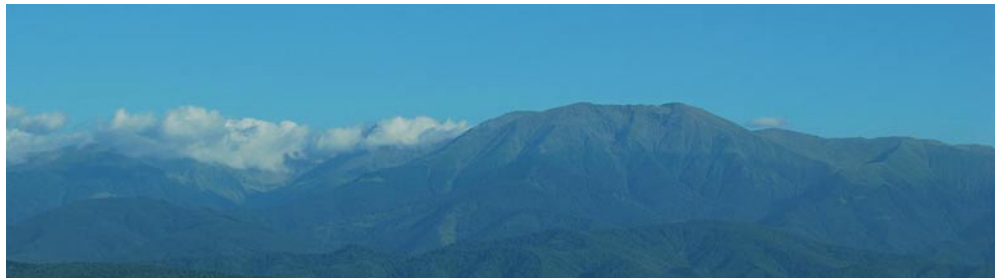
Csapatunk

De vissza utunkhoz. Szászsebesen egy fesztivál miatti

kerültünk, így egy órával később értünk Nagyszebenbe (Hermannstadt, Sibiu), a szászok hajdani fővárosába. Nehezen, de bejutottunk a szűk egyirányú utcák útvesztőjében az Alsóvárosba, ahol már vártak ránk. Nem tudjuk eléggé megköszönni Serfőző Leventének és Takács Gyöngyinek, a Nagyszebeni Magyar Kulturális Iroda vezetőinek, hogy fogadtak minket és segítettek utunk során.

A Szebeni Magyar Üzletekemberek Társaságának elnökére, Kovács Károlyra szintén hálás szívvel gondolunk, mert rendelkezésünkre bocsátotta kisbuszát. Késő délután indultunk el Felek (Freck, Avrig), Alsóporumbákon (Unter-Bornbach, Porumbacu de Jos) át (mely falu még túránk végén fontos szerepet fog betölteni) Fogaras városába (Fugreschmarkt, Făgăras). A Nap szépen sütött, és bevilágította az utunk mellett húzódo hegyóriást, a Fogarasi-havasokat. Egy év szervezése, felkészülése után, amely rengeteg túrabeszámoló elolvasásával, képnézegetéssel, a hegységben már kirándultak tapasztalatainak begyűjtésével járt, szóval mindezek után, ha megpillantja az ember a Fogarasokat, mégis úgy éri, hogy amire vállalkozott, az nem kevés. A hegység, ahogyan a helyiek is megerősítették, tiszteletet parancsol és megköveteli a túrázóktól az alázatot. Ha ezeket nem vesszük figyelembe, akkor legyőz minket a hegy.

Fogaras városánál elkanyarodtunk a hegység felé délnek majd Herszényen (Scharkan, Hârseni) keresztül Sebes faluja (Sebes) felé vettük az irányt, amely az ugyanolyan nevű folyócskáról, Sebesről kapta a nevét. Itt már jelölik kék háromszöggel azt az utat, amelyen végig fogunk menni, hogy feljussunk a Fogarasi-havasok főgerincére. Itt

Fogarasi gerinc részlet

azonban még kényelmesen lehet autóval vagy kisbusszal haladni, de akár nagyobb teherautóval is, a hegység belseje felé, mert az erdészeti utat, amelyet tavaly tönkretettek az áradások, kiszélesítették és elkészültek a vízvezető csatornák is. Így minket is bevitt Levente, ameddig ez csak lehetséges volt. Egészen addig, amíg a kisbusz tengelyig nem ásta magát a sárban. A közelben dolgozó favágóknak kellett kiszabadítaniuk egy munkagép segítségével.

Indulás fölfelé

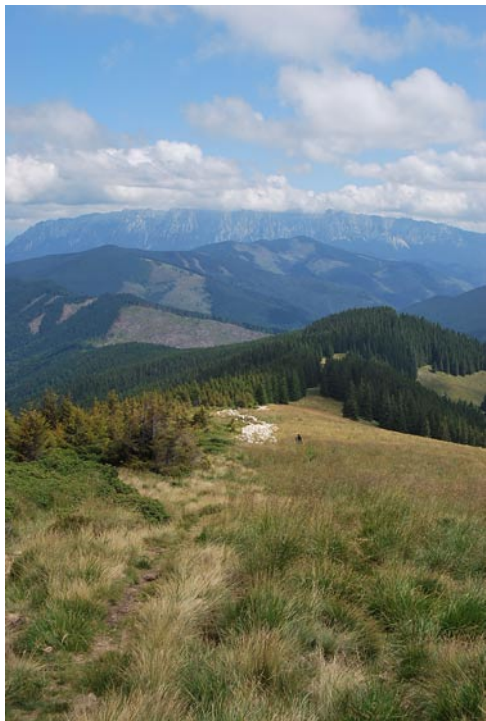
Este 7 óra körül érkeztünk meg a fenyvesekkel borított nem túl szűk völgybe, ahol helyi román fakitermelők figyelmeztettek, hogy nem ajánlatos éjszakára továbbmenni, mert feljebb a hegységben összefuthatunk egy-egy „ursussal”, ugyanis medvevetés folyik a felsőbb régiókban. Azért ez nem elhanyagolható információ!

Ezt mi meg is fogadtuk, így csak kb. 1 km-t gyalogoltunk aznap és kicsit feljebb az úton, felvertük sátrainkat. Máté nagyon ötletesen egy közeli etetőből vételezett némi szénát, és azt terítette a sátruk alá, hogy a köves, sáros terepen kényelmesebben essen a fekvés. A lányok ennél is nagyobb ötletességről tettek tanúbizonyságot, amikor deszkákat raktak a földre – melyeket a közeli építkezés készletéből vettek kölcsön -, és a szálmát erre halmozták. Reggel természetesen ezeket visszavittük. Egy gyors vacsora után lefeküdtünk aludni, mert bár aznap nem tettünk meg hosszú utat (majdnem semmit igazából), de a kora hajnali kelés, a hosszú utazás csak megkövetelte a magát.

Táv: 1,5 km. Szint: 50 méter.

2. nap (szombat, augusztus 13.)

A második napon korai kelés, gyors reggeli, széna visszahordás és egy csoportkép. Számomra ekkor derült ki, hogy Pánó magával hozta nemcsak a tükkörreflexes digitális fényképezőjét, de egy állványt és egy távkioldót is. Nem tudom, hogy mennyi plusz terhet jelentett számára, de nagy köszönet érte.

Királykő

délnek tartani, még akkor is, ha nem egy kitaposott csapáson haladunk, mert előbb utóbb egy kis hegyi patak zárja el majd a továbbhaladást. A patak mentén kell tehát balra fordulni, és haladni felfelé, amerről a víz jön. Itt újra meg fogjuk találni a kék háromszöget, amely innen már biztosan felvezet bennünket a főgerince.

A fenyvesek is lassan eltűnnek, míg végül már csak a törpefenyők kicsi csoportjai maradnak. Utunk lassan keletre fordul, majd előtűnik a főgerincet jelző piros sáv és a csodálatos panoráma a Királykövel, a Brasói-havasokkal, a Bucsecs körvonalával. 1850 méteren vagyunk a legkeletibb pontján kirándulásunknak.

A két ösvény találkozásánál kellemes lehetőség nyílik pihenésre, ebédre. Kb. 100 méterrel a pihenő előtt egy kis forrást is találni, ahol fel lehet tölteni a készleteket. A forrás körül a lányok rókaagombát is találtak, amit begyűjtöttek, majd némi forró víz segítségével levest készítettek belőle. Igazán finom lett, köszönjük Hölgyek!

Kora délután indultunk tovább, mivel letről a völgyből egy nagyobb nyájkapaszkodott fel. Még jobban siet a turista, ha a juhok körül terelőkutyaát is látni. Ez is a Kelemen-havasokból származó tapasztalat.

Kb. 8 óra tájban elindultunk délnek a kék háromszögon és ebédig nem is tértünk le róla. Az első 1,5 órában jól haladtunk, az erdészeti út akár egy mélyebb fekvésű Citroënnel is jól járható. A kellemes klímájú völgyben enyhe emelkedés mellett még málnát is találtunk; persze ahol málna van, ott medve is van.

Ahol az út élesen balra kanyarodik, ott elválik az erdészeti út a kék háromszögtől. A turista ösvény erősen emelkedik, majd elhagyja a Sebes patakot és a fenyvesek között végleg felfelé veszi az irányt. Kb. 45 perc kaptató után már előtűnnek a törpefenyők is, és minél magasabba emelkedünk, annál jobban kitarul előttünk északnak az Erdélyi-medence horizontja, míg dél felé még mindig a hegység főgerince zárja le a látóhatárt.

Nem sokkal később a jól jelzett ösvény egy esztena mellett haladt el, ami egy kis tisztás közepén feküdt. Itt lassabban kell haladni, mert a jelek jóval ritkábban bukkannak fel. És a néhol embermagasságú gaz sem segítette a tájékozódást. ☺ Érdemes letenni akár a táskákat is, és megkeresni a biztos utat, mert sokkal rosszabb véletlenszerűen továbbmenni, mint egy kis időt szánni a helyes ösvény felkutatására. Tavaly a Kelemen-havasok erre is megtanított minket. Az út az esztenát balról érinti, majd folyamatosan balra tart. Érdemes előre, azaz

Gombaleves

Szerencsére Yoke tudott szerezni egy kutyarisztót. Ha jól emlékszem, akkor kétszer kellett használni. Ugyanakkor az is igaz, hogy más kárpáti hegységhez viszonyítva a Fogarasban sokkal jobban megszokták a kutyák a turisták jelenlétét, és a pásztorok is sokkal együttműködőbbek, udvariasabbak a kirándulókkal.

Elhaladtunk a 1883 méter magas Komisz-csúcs mellett (Vf. Comisul), majd folyamatosan, de nem megerőltetően jutottunk egyre feljebb, hogy aztán átlépjük a 2000 méteres bűvös tengerszint feletti magasságot.

A Komisz-csúcs és a Zernye-nyereg (Curmătura Zárnei, 1923m) közötti részt nem is nagyon tekinti a szakirodalom a Fogarasi-havasok részének, inkább csak olyan „Elő-Fogarasnak”. Mégis biztatom azokat, akik végig szeretnének menni a főgerincen, hogy semmiképpen se hagyják ki ezt a szakaszt. Plusz egy napot igényel, de megéri, mert elhagyatott, békés világa a gerinc mellett húzódó Jézer Papusa (Muntii Iezer – Păpușa) fenséges látványa megérdemli a kitérőt.

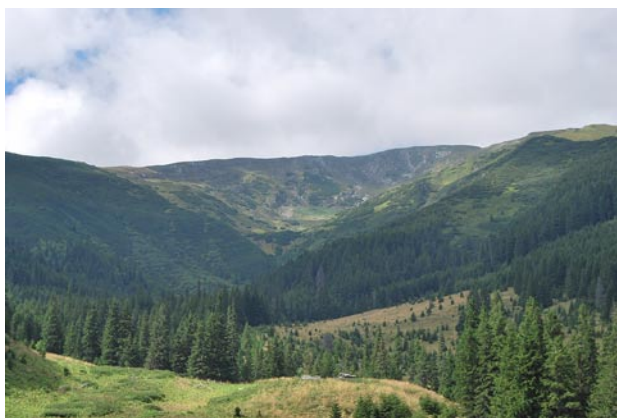
Mivel a hegység sajátos és jellegzetes asszimetriája vagyis, hogy északról meredek sziklás, míg délről sokkal lankásabb, füvesebb hegyoldalak határolják a Fogarasi-havasokat, már itt is megmutatkozik, ezért elsősorban a déli oldalon haladtunk és haladunk majd a következő napokban. Délről kerüljük a lapos tetejű Nagy-Berevojt (Vf. Berevoescu Mare, 2300m), majd egy kisebb birkanyájon is átverekedtük magunkat. Mivel már négy óra körül járt az idő, így igencsak vártuk, hogy megérkezzünk a hegycsúcs délnyugati oldalára, ahol térkép szerint egy kellemes platónak és forrásnak kellett lennie. A felhő igen sűrű volt, de... egy pillanatra felszállt, kb. annyi időt engedélyezett, hogy megláthassuk táborhelyünket. Nem volt már messze, így egyenesen tartottunk a plató felé.

Kellemes, lényegében vízszintes hely, ami mellett, északra kicsi forrás is csörgedez, ahol lehet tisztálkodni és vizet vételezni. A platón akár több tíz sátor is kényelmesen elfér. Bár van egy régebbi menedékház is, ami azonban annyira szemetes és lepusztult, hogy sokkal jobb a saját sátrat választani.

Mivel a Nap még kellemesen sütött az augusztusi délutánban, így a sátorállítás után teakészítés, vacsorázás, tábori beszélgetés következett; ezek mindig a legjobb pillanatainak tudnak lenni egy kirándulásnak. Valamint nem hiába vártuk a vacsorát, hiszen aznap megtettük az előző napi és az aznapra előírt távot is.

Tábor a Nagy-Berevoj alatt

Komisz-csúcs

Lassan a felhők is oszladoztak, amelynél megfigyelhető érdekes jelenséggel akkor találkoztunk először: két réteg felhőzet húzódik az augusztusi Fogarasi-havasok felett. Az alsó réteg olyan hét óra körül ereszkedik le, amely érdekes folyamán hőmpolyög a hegység főgerince felett. A felette húzódó és

jóval magasabban található felhőzet pedig kicsapódik, ahogyan a Nap eltűnik a láthatáron. Gyönyörű és megismételhetetlen! S végül megjelenik a Hold, amelynek teljes halványárga korongja és hideg fénye megvilágítja a havasok tetejét. Táv: 16 km. Szint: 1150 méter.

3. nap (vasárnap, augusztus 14.)

A harmadik napon egy kellemes meglepetés fogadott minket mindjárt reggel: a felhőzet még sehol sem volt negyed hétkor, viszont csodálatos panoráma nyílt minden felé. Yoke és Pánó már fent voltak, és fényképezésünk megállás nélkül tette a dolgát. Nos, ezekért a pillanatokért biztosan megéri korán kelni.

Bár még igencsak csípős volt a reggel, egy gyors reggelit, tisztálkodást követően elindultunk... volna, ha közben egy nyáj be nem kerít minket, valamint a szomszédban pihenő cseh túratársak sátrát (persze benne

Ludiszor nyúlványai

Kellemesen lankás a Fogarasnak ez a keleti része. Az első komoly (bár utólag inkább könnyed) kaptató a Ludiszor-nyeregben ért minket (Curmătura Ludisor) a Brătilei-csúcstól északra. Ebben a fel a hegy csúcsára, majd le onnan, aztán újra fel, aztán újra le... és így tovább menetelésben még bőven lesz majd részünk. Nem hiába mondják, hogy a fogarasi hullámvás komoly kihívás a turisták számára.

Találkoztunk „hagyományos” birkanyájakkal, de szerencsére egy pár csacsi is kedveskedett nekünk jelenlétével, sőt még egy lovacska is feltévedt a szamarakkal. Az, hogy hol és hogyan jöttek fel a meredek északi oldalon, rejtély marad. Ugyanis a ménes nagy része lent maradt a függőleges falak alatt.

Elhaladtunk a Zernye-csúcs (Vf. Zárnei, 2223m) mellett, ahol egy kedves pásztor figyelmeztetett minket, ne felejtsünk el venni a közeli forrás vizéből, mert nem fogunk tudni szerezni a Nagy-Vist alatt húzódó táborhelyig. Szerencsére nem teljesen lett igaz, de a Zernye-csúcs alatt mindenképpen

Dara felé

Svejk kései utódaival). Jobb nekik utat adni ilyenkor, ők úgyis toronyiránt mennek, és gyorsabban, mint a turistacsoportok.

Elindultunk nyolc körül. A Nap kellemesen sütött, és beláttuk azt a részt, ahonnan előző nap elindultunk. Elég mélyen feküdt völgyben, és így utólag visszagondolva a 20-25 kg-os hátizsákokkal feljönni nem volt rossz teljesítmény. Érdekes jelenség az, hogy mennyivel könnyebb a vándorlás, ha hegység tetején járunk és csodálkozunk a természet szépségeire, mintha ezt 500 méterrel lejjebb tennénk.

vételeztünk frissítőt, mert az Urlea-tóig valóban nincsen víz, és az még a Zernye-csúcstól legalább 6,5 km, amely ráadásul egy kellemes 500 méteres kaptatót is tartalmaz.

Délután egy órára leereszkedtünk a Zernye-nyeregbe (Curmătura Zárnei, 1923m). A nyereg az egyetlen 2000 méter alatti pontja a gerincvándorlásnak. Az itt található újonnan épített menedékház egyébként meglepő módon tiszta, kellemes elrendezésű. Mivel a nappali felmelegedés a felhőket a kora délutáni időszakban löki fel a legmagasabbra, és ekkor várható nagy

valószínűség szerint zivatar, zápor, így érdemes ebédkor viszonylag biztonságosabb helyre húzódní és kicsit várni. Mi is így tettünk, mert fent a főgerincen gomolyogtak, torlódtak a felhők. És döngött, amit nagyon nem szeretünk hallani (olykor a Bukarest – Nyugati világ nemzetközi légi folyosó hangjai is olyanok tetszettek, mintha dörögne az ég).

Végül is elindultunk fel, 2400 méter fölé 1923 méterről. Ezeket a kaptatókat nyugodtan, akár többször is megállva kell leküzdeni. Nem szükséges mindenáron rohanni, hanem, ha egy kis időre megpihenünk, azt tegyük meg és, nézeggünk olykor-olykor visszafelé is. A kirándulás ezen szakaszában (is) olyan természeti szépségeket pillanthatunk meg, mint a Királykő és mögötte a Bucsecs (amelyeket utójára láttunk), vagy délre a Jézer Papusa.

Kb. két óra kemény mászás után felértünk a 2454 méter magas Alsó-Csúcsra (Vf. La Fundul Bândeii), ahonnan felejthetetlen kilátás nyílt a Fogarasok keleti és a Nagy-Vist – Moldoveanu-ig tartó középső részre. Egy órát itt pihentünk, mert bár az éjszakai szállásunk, az Urlea-tó a lábunk alatt húzódik 300 méterrel lejjebb, de a látvánnyal csak nem tudtunk betelni. No, ha megkérdezik, hogy miért érdemes megtenni 60-70 kilométert egy hegységben, akkor a válasz csak ez lehet. Ezeket a pillanatokat nem lehet odaadni, a képek is csak részben hozzák vissza; ezért fel kell jönni, meg kell küzdeni, és akkor a mienk.

Ahogy lassan húzódott felénk a Dara-csúcsának árnyéka (Vf. Dara, 2500m), úgy siettünk mi is. A

Keleti-Fogaras

Urlea-tó

mindkét oldalról meredek, de viszonylag széles ösvényen kicsit északnak haladtunk, majd ahol a tábla is egyértelműen jelzi, jobbra fordultunk. A kék ponton kb. egy órai ereszkedést követően megérkeztünk az Urlea-tó (Lac Urlea, 2094 m) mellé.

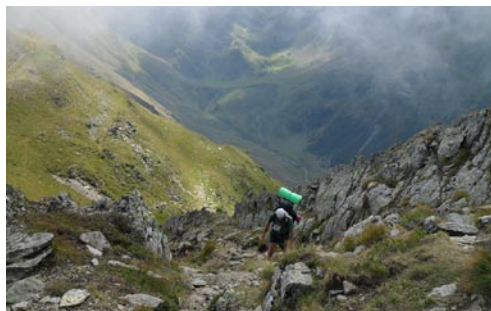
A táborhely mögött kis forrás található, ami mindig nagyon fontos szempont az éjszakai szállás kiválasztásánál. Magában a tóban pedig kellemesen meg lehet mosakodni, mert nem olyan a hideg a vize, ahogyan azt várnánk egy 2000 méter feletti tengerszemtől.

A vacsorát újra csak együtt fogyasztottuk el, hozzá jófajta magyar pálinka is dukált, amely véleményem szerint a hegységek gyógyszere. Persze nem kell bevenni belőle nagy kanállal naponta hatszor, de az esti hűvös időben igen jól jön. És még egy dolog, amire nagyon kell figyelni a Fogarasi-havasokban (is). A Nap ugyan csak két kilométerrel került közelebb (így is maradt még több mint 149, 9 millió km a Föld és csillagunk között), de a felhők felett járunk folyamatosan. Nagyon gyorsan és könnyen le lehet égni, ha nem védekezünk naptejjel, sapkával, fejkendővel, ki mit szeret. Szerencsére kis csapatunknak csak néhány tagja kapott kisebb leégést, így nem történt komoly baj. Sőt visszagondolva mókás is volt, ahogyan mind Máté, mind Mikki, mint egy-egy hegyi jeti bukkant fel a sátrak mögül, úgy be voltak bugyolálva, a leégés és a hideg miatt. Azonban vigyázni kell. Táv: 15km. Szint: 1200 méter.

4. nap (hétfő, augusztus 15.)

Hétfőn reggel a szokásos indulás előtti ceremónia. Szerintem, aki a hegyekben túrázik, annak meg kell szoknia és be kell tartania a korai ébredéssel kapcsolatos íratlan szabályokat. Enélkül nem lehet felelősséggel kirándulni. Ha napközben bármikor félre kell állni, mert például rosszra fordul az időjárás, akkor is legyen elég időnk beérni a következő táborhelyre, ne sötétben kelljen sátot állítani, vacsorázni, hogy arról ne is beszéljünk, milyen lehet sötétben fent a hegyen botorkálni.

Mi is igyekeztünk tartani a korai indulást. Az első órában vissza kellett mászni a főgerincre, de azóta sem bánom, hogy az éjszakát kellemes, védett táborhelyen töltöttük. Újult erővel vágtunk neki a hétfői napnak, hogy este már a Nagy-Vist mellett üthessünk tábor.

Nagy-Ablak felé

jégkorszakban a Fogarasokba, kialakítva a csúcsok között teknőket, amikre felnézve (persze alulról, nem a mi helyzetünkéből) olyan, mintha egy nagy ablakon keresztül tekintnék az égre.

Továbbra is a déli oldalon haladtunk, ahol kellemes 18-20 fok körüli levegő vett minket körül. Ám ahogyan elértünk az első ablakhoz, az úgynevezett szombatvölgyi Nagy Ablakhoz (Fereastră Mare a Sâmbetei) hideg, páradús levegő csapott meg északról. Az északi völgyből ugyanis ömlik felfelé a levegő a melegebb részek felé, majd amikor felcsap a gerincen, kicsit lelassul, és a déli oldalon lefelé kezd el szállni. Csak mikor a déli meleg levegővel összekeveredik, akkor szökik fel végleg a hegység fölé.

A Nagy Ablakból is csodálatos kilátás nyílik az Erdélyi-medence felé. Előttünk terül el Viktóriaváros (Viktoriastad, Orașul Victoria), a havasok közvetlen környezetének legnagyobb települése. És hogy milyen fontos lesz majd még nekünk, azt csak a nap végén tudtuk meg.

Megkezdődött az igazi fogarasi hullámvész. A Nagy Ablak nyugati oldalán leereszkedtünk, majd elértünk

estére már a Nagy-Vist mellett üthessünk tábor.

Délről kerültük meg az Urlea-csúcsot (Vf. Urlea, 2473m). Majd újabb nyájak következtek, amiken át kellett kelni. Valahogyan hétfőn már jólesett volna egy kis „birkapőri”, ki is néztünk kettő elcsatangolt fiatalabb jószágot, na de hogyan vittük volna végig a havasokon?! Így inkább mentünk mi is a magunk útján és ők is a sajátjukon.

Kellemes napsütésben elértük a Mogos-csúcsot (Vf. Mogoș, 2398m), és egyre közeledtünk az „ablakokhoz”. Ezt a jelenséget a gleccserek vájta bele a

Mikki kapaszkodik

a Kis Ablakhoz (Fereastra Mica A Sâmbetei). Le majd újra fel a Kis-Galasek (Vf. Gălăşescu Mic, 2433m) oldalába. Itt szintben haladtunk – legalábbis az eddigiekhez képest. Egyre többen jöttek szembe, amely azt bizonyítja, hogy mind szebb és szebb tájakra tévedtünk. Érdekes, hogy mennyi magyar, német, román, cseh és lengyel túrázik a Fogarasi-havasokban. Innen már gyönyörűen be lehetett látni a középső szakasz teljes keleti részét. Miután pihentünk egy 10-15 perct, irány fel a Nagy-Galasek (Vf. Gălăşescu Mare, 2470m) nyúlványára. Kedves Olvasó, érdemes megjegyezni a két Galasek-csúcsot összekötő nyeret, mert egy kellemes kis forrás csordogál közvetlen az út mellett.

Ahogy fentebb írtam, a Fogarasi-havasok egy nagy olvasztótégely itt, Közép-Európában. Sokféle náció járja ösvényeit. Érdekes és nagyon kedves jelenet volt, mikor felértünk a Nagy-Galasek mellé, egy kis csoport várt minket süteménnyel. Mint kiderült, lengyelek voltak. Újabb közhely, de nagyon is igaz: „lengyel-magyar két jó barát”. Nem sokan vártak voltak minket ismeretlenül ilyen szeretettel. Mi is megkínáltuk őket magyar specialitásainkkal. A csapat egy tagja, egy lengyel bácsi, aki ha jól emlékszem politológus egyetemi tanár, olyan előadást tartott nekünk a közép-európai, sőt a világpolitikáról, hogy az bármelyik nyári szabad-

Dara-csúcsnál

egyetem színvonalát ütötte volna. Képzeljék el, amint 2200-2400 méteren járunk megpakolt zsákokkal a hátunkon, egyensúlyozunk a hegyoldal és az alattunk húzódó 500-600 méteres szakadékok között, és közben a kaukázusi helyzetről, az erdélyi magyarokról, a lengyel választásokról és a tokaji borról beszélgetünk angolul. Dziękuję za doświadczenie!

Szerencsére ezen a napon is elkerült minket az eső. Folyamatosan tudtunk gyalogolni a szép augusztusi időben. Áthaladtunk a jellegzetes Galbena masszívumam (Vf. Gălbenele, 2456m), majd leereszkedtünk a Nagy-Vist – Moldoveanu tömb keleti oldala mellé, éjszakai szálláshelyünkre.

Kilátás a Vist-nyeregből

Választhattunk, mint elsőként érkezők az éjszakai szállási lehetőségek közül: vagy az új és így rendben lévő menedékház, vagy a menedékház körüli terület, amely egyébként gyönyörű panorámával rendelkezik – de sajnos nagyon szemetes, koszos – lesz az éjszakai táborhelyünk, vagy az alattunk lévő völgyben, a Valea Rea tó (Lac Valea Rea) körül keresünk sátornak való vízszintes területet. A csapat végülis kétfelé oszlott, egyik része – Brigi, Réka, Máté és Andris – a tó körül sátorozott, míg mi öten fent a menedékház felső priccén rendezkedtünk be éjszakára. Öten, ugyanis időközben megérkezett várva várt Ákosunk.

Ahogy említettem a túraleírás elején, kilencen jelentkeztünk, de csak nyolcan indultunk el, mert Ákos elnézte a dátumot vagy a napot. Így viszont nem jelent meg időben Pesten az induláskor, és megvallom őszintén, senki sem számított rá, hogy a Nagy-Vist árnyékában fogunk újra találkozni. Ez mindenképpen Ákos elhivatott-

ságát és bátorságát dicséri, hogy Brassón – Fogarason – Viktóriaváros – Podragu-menedékházon és a Nagy-Visten keresztül végül utolért minket. Így vacsorára már csatlakozott hozzánk, és teljes lett a létszám.

Este még Pánó, Miki és jómagam kerestünk a közeli – kb. 150 méterrel lejjebb lévő hegyoldalban mosdási lehetőséget. Elég válogatóság voltunk, mert mire megtaláltuk eltelt vagy egy óra és ugye még vissza is kellett mászni a menedékházhoz. Utána a Nap még süttött, így kiültünk – a „fentiek” – Erdély felé egy kis „hazaival jóféltével” és beszélgettünk. Azt hiszem ezek azok a pillanatok, amikért megéri felmenni. Nem lehet elhozni ezeket onnan, de aki veszi a fáradságot, és felkapaszkodik a Fogarasi-havasok főgerincére annak ez a jutalma.

Sietni kellett a lefekvéssel, mert másnap szigorúan fél nyolckor találkoztunk a Nagy-Vist tövében a „lenti” négyessel, és indultunk fel Erdély második, a Déli-Kárpátok első és harmadik legmagasabb csúcsára.

Táv: 13km Szint: 1400 méter

Ákos nevezetes "kalandja"

[Helyszín: majdnem világvége = Viktória-város, Hotel "Csentru", beszélgető partner: fiatal (65+) román vendéglátós hölgy]

-Elnézést, mennyibe kerül egy szoba egy éjszakára?

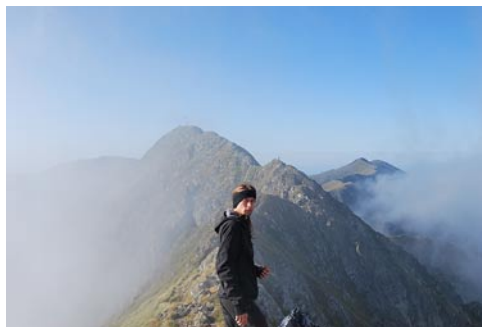
- 100 Lej, és (mindezt felemelt mutatójával) no breakfast!

- Mulțumesc.

(Hiába, ahol jól megy a gazdaságnak, ott a vendéglátás is többet kérhet el.)

Lengyel próffal

Yoke Moldoveanu felé

5. nap (kedd, augusztus 16.)

Még korábbi kelés, amelyben szerencsére a románok is partnerek voltak, így nem zavartuk egymást. Gyors készülődés után elindultunk, a „lenti négyes” már várt ránk. Erős reggeli felhőzetben kapaszkodtunk fel a Nagy-Vistre (Vistea Mare, 2527m). Ez a táborhelytől számítva egy kemény kb. 200 méteres meredek kaptató nagy táskával. Lentről sokkal félelmetesebbnek tűnt előző délután, mert nem volt felhőzet. Valószínűleg több száz méteres szakadék húzódott alattunk, de megfelelően kivájt ösvény, valamint a felhők által eltakart északi hegyoldalak miatt nem tudtuk pontosan megítélni a valóságot.

Mindenki felért szerencsésen. A román ismerősök már fent voltak, egy pár perccel előztek meg minket. A turisták itt általában lerakják a zsákokat, és így hódítják meg a Déli-Kárpátok (és nem Erdély!) legmagasabb pontját, a Moldoveanut (2544m), amely egy déli mellékgerincen húzódik. A csúcstól a Nagy-Visttel összekötő gerincén végig haladni nem olyan nagy kihívás, mint például feljutni a Negojra, ennek ellenére azért figyelmet igényel, mert több helyen kitett ösvényen haladhatunk meredek leszakadásokkal körülvéve, egy helyen pedig egy 2-3 méteres beszakadáson is át kell haladnunk.

Bár a reggeli pára még csak oszladozott, azért néha feltűntek a környező hegyek, egyszer a távolban, nyugatra a Negoj-csúcs is felbukkant. Talán még a nagy Vidra-víztározó (Lacul Vidraru) is előkerült valahol délen. És ott a távolban (kb. 200 km-re délre) hömpölyög a Duna. A csúcscsokik elfogyasztása és a csúcstótok elkészítését követően elindultunk visszafelé.

A Nagy-Vistról leereszkedni nem olyan kellemes, mint felmenni rá. Jó 250 métert másztunk, kúsztunk lefelé. Hasonlóan, mint a keleti oldalon, itt is viszonylag kényelmesen kijárt ösvényen jutottunk le a következő nyeregbe, ahol megreggeliztünk. Most már igazán a Fogarasi-havasok szívében jártunk. Egymást érik a hegycsúcsok, a leszakadások, az északi oldal meredek falai lökik fel a párát, ami állandóan megcsapja a turistát. Vigyázni is kell az akár 10 fokos hőmérséklet különbséggel, ami a hegység két oldalát illeti, mert aki nem bírja a hirtelen hőmérséklet változást, arra veszélyes is lehet.

A Nap egyre kellemesebben sütött, és látszott, hogy mind a Podragu-menedékházhoz (Cabana Podragu, 2136m), mind a Transzfogarasi úthoz egyre közelebb kerültünk. Sokan voltak már reggel is az ösvényeken,

Fogarasi panoráma

többek között egy székely-magyar családdal is találkoztunk. Örömmel beszélgettünk egyet velük, megkínáltuk őket finom magyar aszalt szilvával majd haladtunk tovább. Elhagytuk a Nagy-Ucsa (Vf. Ucea Mare, 2434m) és a Corabia-csúcsokat (Vf. Corabia, 2406m), valamint a legjelentősebbet, a Podragu-csúcsot (Vf. Podragu, 2462m). Délre már hosszú utat tettünk meg, bár nem gondoltam volna, hogy még egyszer ennyi lesz majd előttünk, nem kis emelkedőkkel.

Az ebédet a legmagasabban fekvő tengerszem, a Podu Giurgiului tó (Lac Podu Giurgiului 2226m) mellett fogyasztottuk el. Ez a kis tengerszem talán csak július végére és augusztusra veti le jégpáncélját, de a vize így is csak 4-5 fokra tud felmelegedni. A tó mellett, annak nyugati oldalán egy kis forrás csörgedez, aminek nagyon finom hideg vize van. Szerintem a legfinomabb víz a Fogarasi-havasokban itt található.

A tó keleti oldalán, közvetlen a turista ösvény mellett egy kis menedékházat kezdtek el építeni. Ugyanakkor felmerül bennünk a kérdés: miért van az, hogy ha már egyszer övök e gyönyörű vidék, akkor miért nem tudnak rá jobban vigyázni? Miért kell a szemetet mindenfelé elhagyni? Ahol elkezdenek egy menedékházat építeni, miért kell azonnal körbeszemetelni? Tudjuk, hogy nem egyszerű dolog lehozni az üres zacskót a maga maximum 2 gramm súlyával, de megpróbálni meg lehet.

Miután pihentünk, elindultunk egy újabb 200 méteres kaptatón felfelé a Nagy-Árpás-csúcsra (Vf. Arpașu Mare, 2468m). Úgy vélem, ha keletről indulunk neki a gerinctúrának, eddigre már igencsak megszokhattuk a folyamatos hullámzást. Nem érdemes azon tűnődni, hogy mikor lesz már vége, hanem amit már javasoltunk; érdemes néha megállni, visszatekinteni és gyönyörködni a tájban.

Három lépés a halál vagy mégsem?

A Nagy-Árpásra felérve gyönyörű idő fogadott minket. A Nap nagyon tűzött, de a felhőket fenntartotta a fejünk felett. Körbetekintettünk, úgy ahogyan aztán sem előtte, sem utána már nem tudtunk. Keletre a Nagy-Vist – Moldoveanu ikercsúcsok, nyugatra a Negoj és a Buteanu csúcsa, közvetlen előttünk a Kis-Árpás fenséges és vad masszívuma. Lent, ahol az út folytatódik, egy kellemesebb gerincélet vehettünk szemügyre, amely összeköti az Árpás-csúcsokat. Bár nem egy széles élről van szó, de messze nem olyan veszélyes, mint például a Kis-Árpás túlsó oldalán található „Három lépés a halál” nevezetű taréj, amely a Sárkány-kapuzhoz vezet ki (vagy más néven Árpás-kapu).

Két Árpás között

gondolhatnánk, szerintem mégis találó. Sőt nyugodtan lehet „Másfél lépés a halál” nevet is adni neki. Három komolyabb kőkitüremkedést kellett legyűrnünk. Mindegyiknél segítettek persze a láncok és fémkábelek, de azért elgondolkoztató, hogy aki kirakta ide őket, az végig ment-e már rajtuk. Ugyanis a láncsal nincsen semmi gond, de fémkábelt nem lehet jól megfogni, csúszik, és hangsúlyozom, mi száraz időben, napsütésben érkezünk e helyhez. Hogyan milyen lehet viharban..., nem szeretnénk megtudni.

Szerencsére sikeresen átverekedtük magunkat ezen az akadályon is. Ha jól emlékszem, akkor a csapat már igencsak fáradt volt szívesen vettük volna, ha a Sárkány-kapu után már rögtön a Zerge-tó jön, de még kb. 1,5 óra mászás várt ránk. A Sárkány-kaput elhagyva már látszott a Transzfogarasi út. Érdekes, hogy a hegységet borító fű és növényzet egyfajta sárgás – zöld színben pompázott eddig, majd belépve a hegység nyugati zónájába mindez megváltozott, sokkal zöldebb lett.

Egy újabb – és ezen a napon az utolsó – 200 méteres emelkedő várt ránk. Fel kellett mászni a Butenau-csúcs (Vf. Vânâtoarea Iui Butenau, 2507m) déli nyúlványára. Egyébként egy újabb kis forrásból lehet még itt inni, az ösvény legmélyebb pontján.

Sietnünk kellett, mert egyre csak jöttek a gomolyfelhők, és bár nem volt messze a táborhely, mégis nehezen jutottunk előre. Itt is szeretném megköszönni, hogy Brigi és Réka, rögtönzött büfét rendezett az elcsigázott társaknak, igen jól esett az ott elfogyasztott csokoládé. Sőt Réka úgy feldobódott, hogy Pánó elmondása szerint nagyon sokat segített a társasága az utolsó kilométereken: a biztatás, a kedves szavak mind nagyon jól jönnek ilyenkor.

Végül este háromnegyed nyolc körül mindegyikünk megérkezett a Zerge-tó mellé (Lac Capra, 2249m). Sikeresen és még időben felállítottuk a sátrainkat, mert megérkezett a vihar. Nagyon gyorsan, amolyan fogarasi módon csapott le, csapkodta a sátrak oldalait, de amilyen gyorsan érkezett, olyan gyorsan el is ment; nem tartott tovább tíz percnél. Az este hátralévő részében kellemesen vacsorázhattunk, fűrdhettünk. Azt hiszem, ha megkérdeznénk a túratársainkat, melyik volt a legkedvesebb táborhelyünk, a Zerge-tó melletti pázsitot választanánk. Az alsó tó mellett, annak dél-nyugati részében természetesen egy kis forrást is találtunk.

Táv: 19km. Szint: 1350 méter. *(folytatjuk)*

Írta: Miklós Gábor

Lektorálta: Pánovics István

**Fotók: Ádám József, Pánovics István,
Miklós Gábor**

A Kis-Árpást (Vf. Arpașu Mic, 2460m) szokták a legmeredekebb és legveszélyesebb szakaszának tekinteni, ha nem az úton, hanem valóban a főgerincen haladnánk végig. Nem véletlenül. Fenséges látvány, ahogyan ezt a nagy kúpot minden oldalról függőleges falak határolják. A turista ösvény ki is kerül északról a Kis-Árpást. Újra Erdélyben jártunk, mivel ugye a hegység főgerincétől északra Erdély területe húzódik, délre Havasalföldé.

Szépén haladtunk, míg végül is elértünk a „Három lépés a halál” (La trei pasi de moarte) nevezetű élhez. Bár a leírások szerint sokkal félelmetesebb a neve, mint amilyen megpróbáltatásra és veszélyre

Zerge-tó